

Evne for at blive nyttige Menneſker paa et stort Omraade og i Statens Bliffomhed, til nyttige Compensklippere. Den Stilling, som disse Folk, der ikke faae Andet end en Fideicommisscapital og som, istedetfor at have Jord og at deeltage i hele det sociale Liv, ikke faae Andet end Besiddelsen af 3—4 Millioner Rd., liggende i Obligationer, vilde komme til at indtage til Landet, vil blive en ganske anden. Jeg troer ikke, det vilde være en heldig Maade at forbedre hele denne Slægt paa, at man gjorde denne Forandring med den, men at den derved meget snarere vilde blive bragt i en Stilling, der gav den endnu mindre Opfordring til at blive nyttige Medlemmer af Samfundet. Det forekommer mig ogsaa, at den Dom, det ærede Medlem fældede over Besidderne af Hovedgaarde, ikke blot er noget streng, men virkelig ikke finder nogen Bekræftelse i, hvad Erfaringen lærer. Dersom man vil søge at opgjøre Forholdet mellem dem, som besidde store Gaarde, og dem, som besidde smaa Gaarde, og see, hvormange Dygtige og hvormange Udygtige der findes blandt dem, troer jeg sandelig, at man mellem Besidderne af frie Eiendomme eller mindre Gaarde vil finde forholdsvis ligesaa mange Udygtige som mellem de meget saa Besiddere af Stamhuuse og Lehn. Jeg troer, at det skal og maa indrømmes, at Besidderne af disse Eiendomme efter den korte Tid, hvori vore nuværende Samfundsforhold have bestaaet, og efter de Banffeligheder, der fra Begyndelsen af reiste sig mod deres Stilling — vi have jo fornylig aantalt dette — indtage en ganske værdig og jeg tør vistnok sige hæderlig Plads i vor Udvikling. Det maa indrømmes, at Lehn's og Stamhuusbesidderne endog i dette Dieblift have fundet forholdsvis ikke saa Mads i Repræsentationen i Sammenligning med deres ringe Antal. Jeg troer derfor ikke, at der af Forholdene, som de foreligge, kan udtrages den Consequents at denne Substitutions Tilværelse virker til Skade for det hele Samfund enten paa den ene eller anden Maade, og jeg skal derfor henstille til det høie Things yderligere Overveelse, om der herefter er nogen Anledning til at søge at fremme et Lovforslag som det foreliggende. Særvigt forbeholder jeg mig at stille

mig under Sagens videre Behandling paa den Maade, som denne giver nærmere Anledning til. — Med Hensyn til Udkåstets enkelte Paragrapher kunde der vistnok være Grund til endnu at fremføre en heel Deel særlige Bemærkninger, men jeg troer ikke, at man for Diebliftet behøver at gaae videre ind paa de enkelte Punkter. Der vil jo blive Tid og Leilighed nok til en nærmere Behandling af dem.

Scavenius: Den ærede Forslagsstiller, som først havde Ordet (C. V. Nyholm), gjorde det høie Thing opmærksomt paa, at dette Forslag ikke gaaer ud paa at ophæve Lehn og Fideicommiss'er, men kun paa at give en Tillædelse til at forandre deres Form. Det første Spørgsmaal, som da kommer til at ligge for, forekommer mig at være dette: Kan derved Grundlovens Costeparagraph siges at være opfyldt eller ikke? Det ærede Medlem for Njøbenhavns Iste Valgkreds (Rimestad) har i saa Henseende gjort en Deel Bemærkninger og fremsat en Deel Tvivl, som vistnok i mange Henseender kunne være besvarede. Men hvormom Alting er, saa forekommer det mig, at det, hvorpaa det kommer an i dette Tilfælde, er ikke blot efter den bogstaveligste Ordfortolkning at udføre Grundlovens Bestemmelse; nei, skal dette Spørgsmaal bringes til Afgjørelse, saa maa det fremfor Alt afgjøres paa en saadan Maade, at Afgjørelsen kan blive Samfundet i dets Heelhed til Gæde. Det forekommer mig imidlertid, at man saa langt fra kan sige om det foreliggende Forslag, at det indeholder en saadan Afgjørelse, at man tvortimod med god Grund kunde paastaae det Modsatte. Hvad den sidste ærede Taler (Holstein) gjorde opmærksom paa i den senere Deel af hans Foredrag, maa jeg atter fremhæve, thi jeg troer, at det indeholder Pointet af Spørgsmaalet, saaledes som det foreligger i dette Dieblift. Hvis Lovforslaget, ophøjet til Lov, bliver benyttet i noget større Udstrækning, vil man kun opnaae, at man istedetfor at have en Deel rigt jordbesiddende Slægter her i Landet, som ifølge selve deres Besiddelses Natur have Opfordring til at udvikle Dygtighed i forskjellige Retninger, faaer capitalbesiddende Slæg-